

İnfertilite ve Sosyal Destek: Psikososyal Zorluklar ve Çift Dinamikleri

Özge Nur MUSLU¹ Sait ULUÇ²

¹ Karadeniz Teknik Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü, Trabzon, Türkiye
² Hacettepe Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü, Ankara, Türkiye

Makale Bilgisi

Makale Geçmişi
Geliş: 23.10.2024
Kabul: 24.01.2025
Yayın: 26.12.2025

Anahtar Kelimeler

Çift Dinamikleri,
İnfertilite,
Sosyal Destek,
Kişilerarası İlişkiler.

ÖZET

İnfertilite, düzenli ve korunmasız cinsel ilişkiye rağmen gebeliğin gerçekleşmemesiyle karakterize edilen ve bireyler ile çiftler üzerinde tıbbi boyutun ötesine geçen çok yönlü etkiler oluşturabilen bir süreçtir. Bu derleme çalışması, infertilite deneyimi yaşayan bireyler ve çiftler arasındaki psikososyal dinamikleri ele almayı ve sosyal destek sistemlerinin stresle başa çıkma, ruh sağlığı ve ilişkisel uyum üzerindeki rolünü değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu kapsamda PubMed, PsycINFO, Web of Science ve Google Scholar veri tabanlarında ağırlıklı olarak 2010–2024 yılları arasındaki Türkçe ve İngilizce yayınlar; infertilite, kişilerarası ilişkiler, sosyal destek, evlilik doyumu, stresle başa çıkma ve psikososyal etkiler anahtar kavramları çerçevesinde incelenmiştir. Bulgular, infertilitenin kaygı ve depresif belirtiler, özdeğer algısında azalma, belirsizlik ve sosyal izolasyon gibi psikolojik sonuçlarla ilişkili olabildiğini; bunun yanı sıra çift iletişimi, cinsel yaşam ve ilişki doyumunda zorlanmaları tetikleyebildiğini göstermektedir. Toplumsal baskı ve damgalanma, yardım arama davranışlarını ve başa çıkma biçimlerini şekillendirebilmektedir. Cinsiyete bağlı eğilimlerde kadınların daha çok duygusal ve sosyal destek arayışına yöneldiği, erkeklerin ise daha çok problem odaklı başa çıkma stratejileri benimsediği; bu farklılığın çift dinamiklerini etkilediği görülmektedir. Eş, aile, arkadaş ve sağlık profesyonellerinden alınan duygusal, bilgilisel ve pratik destek; stresin azaltılması, psikolojik uyumun güçlenmesi ve ilişkisel bağların korunması açısından kritik bir kaynak olarak öne çıkmaktadır. Bu doğrultuda infertilite hizmetlerinde psiko eğitim, psikolojik danışmanlık, çift odaklı müdahaleler ve destek gruplarını içeren bütüncül, erişilebilir ve kültürel bağlama duyarlı psikososyal destek modellerinin yaygınlaştırılması önerilmektedir.

Infertility and Social Support: Psychosocial Challenges and Couple Dynamics

Article Info

Article History
Received: 23.10.2024
Accepted: 24.01.2025
Published: 26.12.2025

Keywords

Couple Dynamics,
Infertility,
Social Support,
Interpersonal
Relationship.

ABSTRACT

Infertility is a multidimensional experience that can generate far-reaching consequences beyond its medical aspects, affecting both individuals and couples across psychological, relational, and social domains. This narrative review aims to examine the psychosocial dynamics associated with infertility and to evaluate the role of social support systems in coping processes, mental health outcomes, and couple adjustment. A literature search was conducted in PubMed, PsycINFO, Web of Science, and Google Scholar, focusing primarily on Turkish- and English-language publications between 2010 and 2024. The search was guided by key concepts including infertility, interpersonal relationships, social support, marital satisfaction, coping, stress, and psychosocial impact. Overall, the reviewed evidence indicates that infertility may be associated with heightened anxiety and depressive symptoms, diminished self-worth, persistent uncertainty, and social withdrawal or isolation. In addition, infertility-related stress can contribute to challenges in couple communication, sexual functioning, and relationship satisfaction. Sociocultural norms, perceived stigma, privacy concerns, and family pressure may further intensify distress and shape help-seeking behaviors and coping repertoires. Gender-related patterns observed in the literature suggest that women are more likely to seek emotional and social support, whereas men tend to rely more on problem-focused coping strategies, with these differences influencing couple dynamics and mutual understanding. Emotional, informational, and practical support received from partners, family members, friends, and healthcare professionals emerges as a critical resource for reducing stress, strengthening psychological adaptation, and preserving relational bonds. Accordingly, the review highlights the need for holistic, accessible, and culturally sensitive psychosocial support models—such as psychoeducation, psychological counseling, couple-focused interventions, and structured support groups—to be systematically integrated into reproductive health services.

To cite this article

Muslu Ö.N. & Uluç, S. (2025). İnfertilite ve sosyal destek: Psikososyal zorluklar ve çift dinamikleri. *Genel Sağlık Bilimleri Dergisi*, 7(3), 620-634. <https://doi.org/10.51123/jgehes.2025.199>

*Sorumlu Yazar: Özge Nur MUSLU, ozgenuriskenderoglu@gmail.com

This article is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (CC BY-NC 4.0)

GİRİŞ

İnfertilite, Dünya Sağlık Örgütü'ne (WHO,2024) göre, on iki ay veya daha uzun süre boyunca düzenli ve korunmasız cinsel ilişkiye rağmen gebeliğin oluşmaması şeklinde tanımlanan, erkek veya kadın üreme sistemiyle ilgili bir hastalıktır. Ayrıca Dünya Sağlık Örgütü (WHO,2024) tarafından yapılan açıklamaya göre, infertilite 60 yaş altı bireyler arasında karşılaşılan en ciddi beşinci engellilik durumu olarak sınıflandırılmıştır. Bu durum, yalnızca bireylerin fiziksel sağlıklarını değil, aynı zamanda psikolojik ve sosyal yaşamlarını da etkileyen önemli bir halk sağlığı sorunu olarak ele alınmaktadır (Inhorn ve Patrizio, 2015). Dünya çapında yaklaşık 186 milyon bireyi etkilediği rapor edilmiştir (Sun ve ark., 2019). Dünya genelinde çiftlerin %8-12'sinin infertiliteyle karşı karşıya olduğu tahmin edilmektedir (Mascarenhas ve ark., 2012). Çiftler için sadece bir sağlık meselesi olmanın ötesinde, sosyal ve psikolojik boyutlarıyla da önemli bir yaşam deneyimidir. Çiftler için stres kaynağı olan bu durum, kişilerarası ilişkileri ve sosyal etkileşimleri önemli ölçüde etkileyebilir. Bu derleme, infertilite yaşayan bireyler ve çiftler arasındaki dinamikleri ve bu süreçte sosyal destek sistemlerinin rolünü incelemeyi amaçlamaktadır. Derleme bu amaç doğrultusunda, infertilite sürecinde çiftlerin karşılaştığı zorlukları ve bu zorluklarla baş etmede kullanılan stratejileri derinlemesine inceleyerek, bu alandaki bilgi birikimine katkıda bulunmayı hedeflemektedir. Bu doğrultuda ilk olarak infertilite ve çift dinamikleri başlığı altında öncelikle infertilitenin duygusal ve psikolojik etkileri bireylerin duygusal sağlığı ve sosyal yaşamlarına olan etkileri incelenecek; ikinci olarak infertiliteyle baş etme başlığı altında infertilitenin çiftler arasındaki ilişki dinamikleri ve etkili baş etme yöntemleri değerlendirilecek; üçüncü olarak infertilite ve evlilik ilişkisi başlığında infertilitenin evlilik ilişkisine olan etkileri raporlanacak ve dördüncü olarak sosyal destek sistemleri bağlamında aile, arkadaşlar ve sağlık hizmetlerinden alınan sosyal desteğin infertilite ile başa çıkmadaki önemi ele alınacaktır. Son olarak inceleme sonuçlarına dayanarak, infertil çiftler için çözüm önerileri ve destek yaklaşımları sunulacaktır. Bu derleme, infertilitenin bireyler ve çiftler üzerindeki etkilerini derinlemesine anlamaya katkı sağlarken, sosyal destek sistemlerinin geliştirilmesine yönelik bilgi sunacaktır.

Bu çalışma, infertilite ve kişilerarası ilişkiler üzerine mevcut literatürü sistematik bir şekilde derlemeyi amaçlamaktadır. Çalışma kapsamında, PubMed, PsycINFO, Web of Science ve Google Scholar veri tabanları kullanılarak ağırlıklı olarak 2010-2024 yılları arasındaki yayınlar taranmıştır. Literatür taramasında "infertilite", "kişilerarası ilişkiler", "sosyal destek", "evlilik doyumu", "stresle başa çıkma" ve "psikososyal etkiler" anahtar kelimeleri kullanılmıştır. İngilizce veya Türkçe yazılmış ve infertilite ile kişilerarası ilişkiler arasındaki bağlantıyı ele alan orijinal araştırma veya derleme makaleleri dikkate alınmıştır.

İnfertilite ve Çift Dinamikleri

İnfertilite sadece bir sağlık sorunu olarak kalmayıp, etkilediği bireylerin kişisel ve sosyal yaşamlarında derin izler bırakabilmektedir (Hazlina ve ark., 2022). Çiftler için özellikle zorlayıcı olan bu durum bireylerin kişilerarası ilişkilerini ve sosyal dinamiklerini önemli ölçüde etkileyebilmekte ilişkilerdeki stres seviyelerini arttırabilmekte, iletişim bozulabilmekte ve sosyal izolasyona neden olabilmektedir (Bakhtiyar ve ark., 2019). Bu nedenle, infertilite konusunda yapılan araştırmalar, sadece tıbbi tedavilere odaklanmak yerine, bireylerin psikolojik ve sosyal ihtiyaçlarını da göz önünde bulundurmalıdır.

İnfertilitenin Duygusal ve Psikolojik Etkileri

İnfertilite, genellikle kadına özgü bir sorun olarak kabul edilse de, American Society for Reproductive Medicine (2007) tarafından belirtildiği üzere, erkekleri ve kadınları eşit oranda etkileyen bir durumdur. Çoğu çift için, infertilite yalnızca sürekli müdahale gerektiren bir sağlık sorunu değil, aynı zamanda ilişkilerinde karşılaştıkları ilk büyük stres faktörlerinden biri olarak da ortaya çıkabilmekte ilişkideki öncül zorluklar, infertilite ve tedavi süreçlerinden kaynaklanan stres ile birleşerek, ciddi ilişki sorunlarına yol açabilmektedir (Newton ve ark., 1999). İnfertilite, çiftler arasında yaygın bir sorun olduğundan, bireylerin sıkıntı ve genel iyilik halleri, sadece kendi infertilite algılarına değil, aynı zamanda eşlerinin algılarına da bağlı olarak değişkenlik gösterebilmektedir (Berg ve Upchurch, 2007).

Yapılan çalışmalar, infertilite ve tedavi sürecinin evrensel olarak psikolojik ve sosyal zorluklar içeren stresli bir deneyim olduğunu belirtmektedir. (Greil ve ark., 2010). Bekaroğlu (2018), infertilite tanısı alan bireylerin biyolojik, sosyokültürel ve psikolojik anlamda olumsuz etkilendiklerini belirtmektedir. Bu süreçte, bireylerin tedaviye hazır olma durumlarının biyopsikososyal süreçler kadar, deneyimledikleri psikolojik süreçlerle de ilişkili olduğu vurgulanmaktadır. İnfertilite tanısı almış çiftlerin karşılaştığı birçok duygusal yük faktörü bulunmaktadır. Bu faktörler; doğurganlık tedavilerinin belirsiz sonuçları, infertilite ile ilişkili korkular, kontrol duygusunun yitilmesi, özsaygıda görülen azalmalar, ekonomik zorluklar, evlilikte artan stres, cinsel yaşamda yaşanan sorunlar ve aile içi baskılar olarak sıralanabilir (Hasanpoor-Azghdy ve ark., 2014). Kırca ve Pasinlioğlu (2013), infertilitenin eşler için genellikle psikolojik olarak tehdit edici, duygusal olarak stresli ve ekonomik olarak pahalı bir süreç olduğunu belirtmektedirler. İnfertil çiftlerin toplumsal olarak büyük bir baskı altında oldukları ve problemin mahremiyeti nedeniyle sorunu gizleme ihtiyacı duydukları ifade edilmektedir.

İnfertilite olgusunun yalnızca fiziksel bir durum olmakla kalmayıp, bireylerin psikolojik (anksiyete ve depresyon) ve sosyal sağlıklarını (sosyal destek, sosyoekonomik durum ve başa çıkma mekanizmaları) da derinden etkilediği görülmektedir (Bagade ve ark., 2023). Çalışmalar, infertilite durumu olan kadınların, erkeklere göre genellikle daha yüksek düzeyde stres yaşadıklarını ortaya koymaktadır (Lee ve ark., 2000). Bu durumun ana sebebi, birçok kültürde doğurganlık sorunlarının, kadınların toplum içerisindeki kadınlık rollerini başarıyla yerine getiremediği biçiminde algılanmasıdır (Onat ve Beji, 2012a). İnfertilite ile ilişkili stresin, özellikle kadınlar üzerindeki etkileri, diğer stres kaynaklarına göre daha fazla olumsuz sonuçlara yol açmaktadır. Bu durum, kadınların öz yeterlilik algıları ve cinsel kimlikleri üzerinde derinlemesine olumsuz etkilere yol açabilmektedir (Awtani ve ark., 2017). Stres tepkileri, infertilite durumuyla başa çıkan kadınlarda daha sık görülmekte ve bu durumu daha yoğun bir biçimde yaşadıklarını belirtmektedirler. Araştırmalar, kadınların infertiliteyi genellikle çocuk sahibi olma arzusunun temel bir unsuru olarak gördüklerini, erkeklerin ise bu durumu çoğunlukla toplumsal olarak dayatılan bir erkeklik rolü olarak algıladıklarını göstermektedir (Davidová ve Pechová, 2014). Bu farklı algılar, infertiliteye bağlı stresin cinsiyete özgü farklılıklarını ve bu durumun bireyler üzerindeki psikolojik etkilerini açıklamada önemli bir rol oynamaktadır.

İnfertiliteyle Baş Etme

Transaksiyonel stres ve baş etme modeli, bireylerin stres yaratan durumları nasıl değerlendirdiklerini ve bu durumlarla nasıl başa çıktıklarını detaylı bir biçimde inceleyerek, sorun ve duygu odaklı stratejileri bütünleştiren bir yaklaşım önermektedir. Birey merkezli stres kuramları, stresin genellikle sosyal bir bağlamda ortaya çıktığını ve bireylerin baş etme tepkilerinin çevresel faktörlerle etkileşime girebileceğini vurgulamaktadır (Lazarus, 1984). Sistemik İşlemsel Model ise, çiftlerin stresle baş etme süreçlerinde karşılıklı etkileşim içeren, kişilerarası ve döngüsel

dinamiklere odaklanmakta, bu süreçlerde eşlerin her ikisinin de stresli olayları yönetmedeki rollerini ele almaktadır (Bodenmann, 1995). Genel olarak, infertilite bir çifti etkileyen bir durum olarak kabul edilir ve bir bireyin seçtiği baş etme yöntemleri büyük olasılıkla eşini de etkileyebilmektedir. İnfertilite üzerine yapılan araştırmalar, cinsiyet farklılıkları ve çift dinamiklerinin bu durumu nasıl etkilediği üzerine önemli veriler sunmaktadır. Mevcut literatür, erkeklerin genellikle duygusal olarak uzaklaşma ve kendilerini kontrol altında tutma stratejilerine yönelirken, kadınların ise kaçınma yöntemlerini tercih ettiğini göstermektedir (Peterson ve ark., 2006). Bu bulgular, baş etme stratejilerinin cinsiyete göre değişebileceğini ve farklı stratejilerin çiftin uzun vadeli baş etme sürecine farklı etkileri olabileceğini göstermektedir. Altıntop ve Kesgin (2018) infertilite tedavisi gören bireylerin kaygı düzeyleri, psikolojik dayanıklılıkları ve başa çıkma stratejilerini incelemiştir. Sonuç olarak kadınların duygusal başa çıkma stratejilerini daha fazla kullandıklarını, erkeklerin ise problem çözme gibi sorun odaklı stratejilere yöneldiklerini göstermektedir. Yılmaz ve Şahin (2020) derleme çalışmalarında, infertilite stresıyla başa çıkmada kullanılan bireysel yöntemleri incelemiştir. Çalışmalar, kadınların sosyal destek arayışı ve duygusal başa çıkma stratejilerini daha sık kullandıklarını, erkeklerin ise durumu yok sayma ve dikkati başka yöne çekme gibi yöntemlere başvurduklarını ortaya koymuştur. Zurlo ve arkadaşları (2020) İnfertil çiftlerde infertiliteye bağlı stres boyutları, kullanılan başa çıkma stratejileri ve anksiyete düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Sonuçlar, sosyal destek arama ve kaçınma gibi başa çıkma stratejilerinin her iki partnerde de artan anksiyete seviyeleriyle ilişkili olduğunu göstermektedir. Falconier ve arkadaşları (2015) tarafından yapılan bir meta-analiz çalışmasında, eşten algılanan çift olarak baş etmenin, bireysel baş etmeye göre ilişki doyumunu daha iyi öngördüğü ifade edilmiştir. Ayrıca, olumlu çift olarak baş etmenin, olumsuz çift olarak baş etmeye oranla ilişki doyumunu daha iyi öngördüğü belirtilmiştir. Son zamanlarda yapılan araştırmalar, pozitif çift olarak baş etme yöntemlerinin yüksek ilişki doyumu ile güçlü bir ilişkiye sahip olduğunu açıkça ortaya koymuştur (Falconier ve ark., 2015; Hilpert ve ark., 2016).

Çiftlerin stresle başa çıkma süreçleri üzerine yapılan güncel araştırmalar, birlikte stresle başa çıkma stratejilerinin ilişki doyumu üzerinde önemli bir etkisi olduğunu göstermektedir. Örneğin, bir uzunlamasına çalışmada, birlikte stresle başa çıkma ve partnerin destekleyici olarak algılanmasının ilişki doyumunu artırdığı bulunmuştur (Rusu ve ark., 2020). Benzer şekilde, bireylerarası ve birey içi süreçlerin analiz edildiği bir diğer araştırma, çiftlerin stresle başa çıkma stratejilerinin ilişki doyumunu artırmada kritik bir rol oynadığını ortaya koymuştur (Hilpert ve ark., 2018). Bu bulgular, çiftlerin birlikte hareket ederek stresli durumlarla başa çıkmalarının hem bireysel hem de ilişkisel iyilik halleri üzerinde olumlu sonuçlar doğurabileceğini göstermektedir.

Araştırmalar, infertiliteyle başa çıkma süreçlerinde cinsiyet farklılıklarının önemli olduğunu ve her iki cinsin de bu süreçte farklı stratejiler benimsediğini göstermektedir. Erkekler genellikle daha fazla sorun odaklı stratejiler kullanırken, kadınlar duygusal destek arayışı gibi duygusal stratejileri tercih etmektedirler. Çiftler arası etkileşim, özellikle stresle başa çıkmada birlikte hareket etmenin, bireysel stratejilerden daha etkili olduğunu ve çift olarak olumlu başa çıkma yöntemlerinin yüksek ilişki doyumuna katkıda bulunduğunu ortaya koymaktadır.

Evlilik İlişkisi ve İnfertilite

Evlilik doyumu, çiftler arasındaki duygusal bağın gücünü, çatışma yönetimini, iletişim kalitesini, destek ve anlayış seviyelerini ölçerek evliliğin memnuniyet, mutluluk ve genel istikrarını belirleyen temel bir kavramdır (Khalatbari ve ark., 2013). İnfertilite, bireyler ve çiftler için önemli bir stres kaynağıdır ve evlilik ilişkilerini derinden etkileyebilir. Evlilik doyumu, çiftler arasındaki duygusal bağ, destek, çatışma yönetimi ve iletişim kalitesi gibi faktörlere bağlıdır (Fincham ve Beach, 2010). Bu nedenle, infertilite ile başa çıkma sürecinde evlilik ilişkilerinde çatışmaların artması ve çiftlerin stres seviyelerinin yükselmesi oldukça yaygındır.

İnfertiliteye bağlı artan stres seviyelerinin ilişki memnuniyetinde azalmaya neden olduğu literatürde sıkça belirtilmektedir (Fernandes ve ark.,2023; Maroufizadeh ve ark., 2019). İnfertilite durumları ile yüzleşen çiftler, sosyal zorluklar, ailevi baskılar, bireysel endişeler, psikolojik zorlanmalar, evlilik içi çatışmalar ve tedavi süreçleri hakkındaki kaygılar gibi çeşitli olumsuz faktörleri aktarmaktadır (Naz ve Batool, 2017). Bazı çalışmalar, çiftlerin etkili iletişim stratejilerine sahip olmamaları durumunda infertilite nedeniyle artan evlilik sıkıntısının yaşanabileceğini göstermiştir (Peterson ve ark., 2011). Çiftlerin infertilite deneyimleriyle ilgili duygularını ve korkularını ifade etmekte zorlanmalarının iletişim bozukluklarına yol açabileceği ve bu iletişim sorunlarının, evlilik içinde izolasyon ve yanlış anlaşılmalara tetikleyerek, infertilite stresini ve duygusal yükü artırabileceği belirtilmiştir (Greil ve ark., 2010). Çiftlerin birbirleriyle açık iletişim kuramaması ve infertilite ile ilgili duygularını ifade edememesi, ilişkilerinde izolasyon ve yanlış anlaşılmalara yol açabilir (Slade ve ark., 2007).

Bazı araştırmalar, bazı durumlarda infertil çiftlerin doğurgan çiftlere göre daha güçlü ilişkilere sahip olabileceklerini göstermektedir. Yapılan bir çalışmada, bu çiftlerin daha iyi bir ilişki kalitesi bildirdiklerini raporlanmıştır (Drosdzol ve Skrzypulec, 2009). Bir diğer çalışmada ise infertilite yaşayan çiftlerin birbirlerine daha yakın hissetme eğiliminde oldukları belirtilmiştir (Sauvé ve ark., 2020; Reisi ve ark., 2024). Türkiye'deki bir araştırmada infertil çiftlerin evlilik uyumunun kontrol grubundaki çiftlere göre daha yüksek olduğu bulunmuştur (Onat ve Beji, 2012b). İnfertilite kaynaklı stresin evlilik memnuniyetini artırabileceğini ve çiftlerin bu ortak deneyimle daha yakın bir ilişki geliştirebileceklerini raporlanmıştır (Schmidt ve ark., 2005). Ayrıca infertil çiftlerin olumlu çift olarak baş etme tarzlarının evlilik uyumuna katkı sağladığı gösterilmiştir (Molgora ve ark., 2019).

Araştırmalar, infertilite durumunun çiftler üzerindeki etkilerinin karmaşık ve çok yönlü olduğunu göstermektedir. İnfertilite stresinin evlilik memnuniyetini ve ilişki kalitesini azaltabileceğini; ancak aynı zamanda çiftler arasında iletişim ve duygusal bağları güçlendirebileceği gösterilmektedir. İnfertilite ile mücadele eden çiftler, karşılaştıkları zorluklara karşı çoğunlukla birlikte mücadele ederken, bu süreçte geliştirdikleri baş etme stratejileri ve duygusal destek mekanizmaları, ilişkilerini daha da güçlendirebilmektedir. Boivin ve arkadaşlarının (2011) çalışmaları, infertilite tedavilerinde psikososyal destek programlarının, çiftlerin hem ilişkisel hem de bireysel streslerini azaltmada etkili olduğunu göstermektedir.

Sosyal Destek Sistemleri ve İnfertilite

Sosyal destek, stresli bir olay öncesi, sırası ve sonrasında diğerlerinin varlığı ya da onlar tarafından sağlanan kaynaklar olarak tanımlanmaktadır (Eker ve ark., 2001). Sosyal destek, kişilerarası ilişkilerin varlığı, miktarı ve türü (ağ yapısı veya sosyal etkileşim), sosyal ilişkilerin işlevsel içeriği (örneğin, sağlanan destek türleri) ve bu desteğin algılanan kalitesi veya yeterliliği gibi çok boyutlu bir yapıya işaret etmektedir (Casale ve Carlqvist, 2021). Sosyal destek, bireylerin stresle başa çıkma süreçlerinde önemli bir tampon işlevi görür ve özellikle infertilite gibi stresli yaşam olaylarında kritik bir rol oynar. Sosyal destek; duygusal, bilgisel ve pratik yardım türlerini içerir ve bireylerin psikolojik iyilik hallerini artırarak, stresle başa çıkma becerilerini geliştirir (Thoits, 2011). Sosyal destek, bireylerin çevresinden aldığı bu yardımlar sayesinde psikolojik stresin olumsuz etkilerini azaltmaya yardımcı olur (Taylor, 2011).

İnfertilite deneyimi, bireyin kişisel yaşamını, sosyal destek sistemlerini ve evlilik ilişkilerini derinden etkileyebilen beklenmedik stres faktörleriyle bağlantılıdır. Bu stres faktörleri, bireylerin gündelik baş etme mekanizmalarını zorlayabilecek seviyededir; bu nedenle, infertilite ile bağlantılı duygusal ve kişilerarası boyutların araştırılması büyük önem arz etmektedir. İnfertil bireyler, özgün bir psikolojik stres yaşarlar ve bu stresin beş temel kaynağı şöyle sıralanmıştır: sosyal kaygılar, cinsel kaygılar, ilişki üzerindeki endişeler, ebeveyn olma isteği ve çocuksuz bir yaşamı reddetme (Newton ve ark., 1999). Sosyal destek, bireylerin stresle mücadele yeteneğini güçlendirebilmekte ve stresin olumsuz psikolojik ve fizyolojik etkilerini hafifletebilmektedir. Bu destek, duygusal (empati ve anlayış), bilgisel (tavsiye ve bilgilendirme) ve pratik (maddi yardım ve hizmet sağlama) olmak üzere çeşitli biçimlerde sunulabilmektedir. Özellikle infertilite gibi kronik ve stres yaratıcı durumları yaşayan bireyler için bu teorinin önemli pratik uygulamaları bulunmaktadır. Bazı çalışmalar, infertilite durumunda sosyal desteğe vurgu yapmakta ve özellikle kadınlar için bu desteğin infertiliteyle başa çıkmada önemli bir rol oynadığını belirtmektedir. Bunun yanı sıra, erkeklerin bu tür destek arayışlarında genellikle bulunmadıkları ve bu tür girişimleri olumsuz olarak değerlendirdikleri bildirilmiştir. (Stanton ve Dunkel-Schetter, 1991).

İnfertilite ile başa çıkma sürecinde çiftlerin ilişkilerinde açık ve sağlıklı iletişim kurmaları önemlidir. Schwerdtfeger ve Shreffler (2009), sosyal desteğin infertilite yaşayan çiftlerde ilişki memnuniyetini artırılmasında kritik bir rol oynadığını göstermiştir. İnfertil kadınlarda sosyal desteğin pozitif duyguları arttırdığı bulgulanmıştır (Kong ve ark., 2018). Ayrıca İnfertilite ile mücadele eden erkek ve kadınları içeren örneklerde, genel sosyal destek, depresyon, kaygı ve infertilite ile ilgili stres seviyelerinin düşük olması ile ilişkilendirilmiştir (Lechner ve ark., 2007; Martins ve ark., 2014).

İnfertilite tedavisi gören kadınlar arasında partner desteğinin pozitif algılanmasının infertilite ile ilişkili stres seviyelerini düşürdüğü gözlenmiştir (Martins ve ark., 2016). Kadınlar eşler, aile ve arkadaşlar gibi belirli kaynaklardan daha yüksek sosyal destek algıladıklarında infertilite stresine daha iyi uyum sağlamaktadır (Mahajan ve ark., 2009). Önemli bir partnerden sosyal destek almak, erkeklerde depresyon seviyelerinin daha düşük olması ile de ilişkilendirilmiştir (Lund ve ark., 2009). İnfertilite stresine başa çıkma sürecindeki kadınların yetersiz sosyal destekten kaynaklanan psikolojik uyum sorunlarını artıran olumsuz tepkilerin ele alındığı bir çalışmada bu destek eksikliği ile uyum sorunları arasındaki bağlantıda kaçınma stratejilerinin aracı bir rol oynadığı gösterilmiştir (Mindes ve ark., 2003). Bir diğer çalışmada eş ve aile desteğinin kadın ve erkeklerin infertilite ile ilişkili stres düzeylerini anlamlı şekilde azalttığı ortaya koyulmuştur. Araştırma ayrıca, özellikle kadınlar için düşük aile desteği ve her iki cins için düşük eş desteğinin infertilite stresi ile doğrudan ilişkili olduğunu göstermiştir (Martins ve ark., 2014). Yüksek sosyal destek düzeyine sahip kadınların infertilite konusunda daha az olumsuz etkilendikleri raporlanmıştır. Ayrıca, yaş, eğitim düzeyi, çalışma durumu ve evlilik süresi gibi demografik faktörlerin, kadınların sosyal destek algıları ve infertiliteden etkilenme seviyeleri üzerinde etkili oldukları tespit edilmiştir (Nuri Tural ve Sis Çelik, 2019). Yürütülen bir başka çalışmada, infertil çiftlerin psikososyal destek algılarını incelemiş ve özellikle erkeklerin arkadaşlarından ve eşlerinden aldıkları desteği düşük algıladıkları, kadınların ise yardımcı üreme teknolojileri tedavileri başarısız olduğunda destek algısında azalma yaşadıkları sonucuna ulaşmıştır (Agostini ve ark., 2017). Arkadaşlar, aile ve destek gruplarından alınan sosyal destek ise infertilitenin evlilik doyumu üzerindeki olumsuz etkilerini önemli ölçüde hafifletebilmekte, infertilite stresine karşı bir tampon görevi görebilmektedir (Martins ve ark., 2014).

İnfertilite, birçok kültürde bireylerin kimlik algısını ve toplumsal rollerini derinden etkileyen bir olgu olarak değerlendirilmektedir. Türk toplumunda yapılan bir çalışmada, çocuk sahibi olmanın önemli bir toplumsal değer olarak görüldüğü ve infertilitenin çiftler üzerinde yoğun sosyal baskı oluşturduğu belirtilmiştir. Bu çalışmada, katılımcıların %28,4'ü gelecekte çocuk sahibi olamama endişesi taşıırken, %82,4'ü infertilitenin tedavi edilebilir bir sorun olduğunu ifade etmiştir (Acar ve Satılmış, 2022). Bu bulgular, çocuk sahibi olmanın kültürel öneminin çiftler üzerinde psikolojik baskıya neden olabileceğini ortaya koymaktadır.

Sosyal destek mekanizmalarının infertilite sürecindeki önemi de sıklıkla vurgulanmaktadır. Üner ve Sunal (2018) tarafından yapılan bir araştırma, infertilite tedavisi gören kadınların algıladıkları aile desteğinin psikolojik iyilik hallerini artırmada önemli bir rol oynadığını ortaya koymuştur. Araştırmaya göre, aile desteği infertil bireylerin yalnızlık düzeyini azaltarak psikososyal sağlığı üzerinde olumlu etkiler yaratmaktadır. Bu bağlamda, infertilite yalnızca tıbbi bir sorun değil, aynı zamanda sosyokültürel bir olgu olarak ele alınmalıdır. Kuug ve arkadaşlarının (2023) çalışması, infertilitenin bireylerin ve çiftlerin yaşamları üzerindeki sosyal etkilerini vurgulamaktadır. Araştırma, infertilitenin sosyokültürel bağlamda ele alınması gerektiğini ve toplumsal algıların bu süreci şekillendirdiğini ifade etmektedir. Benzer şekilde, Thoma ve arkadaşlarının (2021) çalışması, infertilitenin çiftler üzerindeki psikososyal baskılarının kültürel normlar ve toplumsal cinsiyet rolleri ile şekillendiğini göstermiştir. Bu durum, çiftlerin infertiliteyle başa çıkma süreçlerinde yaşadıkları zorlukların kültürel bağlamda ele alınmasının önemini vurgulamaktadır.

Son olarak, Reisi ve arkadaşlarının (2024) yaptığı bir çalışmada, infertil çiftlerde çift iş birliği, iyi oluş ve psikolojik göstergeler arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırma bulguları, çift iş birliğinin ve sosyal desteğin infertilite sürecinde psikolojik sağlığı iyileştirdiğini ortaya koymaktadır. Bu durum, sosyal desteğin çift dinamikleri üzerindeki olumlu etkisini ve psikolojik iyilik halini destekleyen bir unsur olduğunu göstermektedir.

Bu çalışmaların ışığında, infertilite sürecinde kültürel bağlamın dikkate alınmasının önemi açıktır. Kültüre özgü sosyal destek mekanizmalarının teşvik edilmesi ve çiftlerin iş birliğini artırmaya yönelik stratejiler geliştirilmesi, infertiliteyle başa çıkma sürecinde hem bireylerin hem de çiftlerin yaşam kalitesini artırabilir. Araştırmalar, infertilite süreci boyunca sosyal destek sistemlerinin bireyler için kritik bir öneme sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Sosyal destek, infertilite ile ilişkili stresin hafifletilmesinde ve psikolojik uyumun kolaylaştırılmasında merkezi bir rol oynamaktadır. Özellikle eş ve aile desteği, stresle başa çıkma sürecinde önemli bir tampon işlevi görürken, sosyal destek eksikliği psikolojik adaptasyon sorunlarına ve yükselen stres seviyelerine neden olmaktadır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

İnfertilite hem bireyler hem de çiftler için önemli psikolojik ve sosyal zorluklar yaratmaktadır. Araştırmalar, infertilite sürecinin çiftlerin ilişkilerini, bireysel psikolojik sağlıklarını ve genel yaşam kalitelerini derinden etkilediğini ortaya koymaktadır. Bu süreçte cinsiyet farklılıkları belirginleşmekte; erkekler genellikle problem odaklı yaklaşımlar benimserken, kadınlar sosyal destek ve duygusal dayanışma arayışına yönelmektedir (Martins ve ark., 2014). Bu farklılıklar, çiftlerin ilişkisel dinamiklerini şekillendirmekte ve başa çıkma stratejilerinin etkisini artırmaktadır.

Sosyal destek, infertiliteyle mücadele eden çiftler için stres yönetimi, duygusal uyum ve ilişki doyumu sağlama açısından hayati bir öneme sahiptir. Aile, arkadaşlar ve sağlık profesyonelleri gibi kaynaklardan alınan destek, çiftlerin bireysel başa çıkma kapasitelerini artırmakla kalmaz, aynı zamanda ilişki bağlarını güçlendirir. Özellikle destek gruplarına katılım, infertilite deneyiminin paylaşılması ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinden yararlanılması etkili sosyal destek stratejileri arasında yer almaktadır. Kadınlar için duygusal destek en kritik ihtiyaçlardan biri olarak öne çıkarken; erkekler için bilgiye dayalı destek ve problem çözmeye yönelik yaklaşımlar daha etkili bulunmaktadır (Faramarzi ve ark., 2013).

Sağlık profesyonelleri, infertiliteyle başa çıkma sürecinde çiftlere rehberlik eden kapsamlı stratejiler geliştirmelidir. Psikolojik danışmanlık, sosyal destek grupları ve çift terapileri, bu süreçte stres yönetimi ve ilişki doyumunu artırmada önemli araçlar olarak öne çıkmaktadır. Özellikle bilişsel-davranışçı terapi gibi yöntemlerinin, çiftlerin yaşam kalitesini ve ilişki dinamiklerini iyileştirmede etkili olduğu raporlanmıştır (Vioreanu, 2021). Hastaneler ve sağlık merkezleri, infertil çiftler için sosyal destek grupları oluşturarak, benzer deneyimler yaşayan bireylerin bir araya gelmesini ve destek bulmasını sağlayabilir. Ayrıca, bilgilendirici seminerler ve atölye çalışmaları ile çiftlere infertilite tedavileri, duygusal başa çıkma stratejileri ve çift dinamikleri hakkında bilgi sunulabilir. Kliniklerde, stres yönetimi ve duygusal başa çıkma konularında profesyonel destek sağlayan psikologların çalışması önemlidir. Bu tür hizmetler, çiftlerin infertilite sürecindeki duygusal ve psikososyal zorluklarla başa çıkmalarına yönelik bireyselleştirilmiş destek sağlamalıdır.

Son olarak, kültürel farklılıklar, infertiliteyle başa çıkma süreçlerini ve sosyal destek ihtiyaçlarını önemli ölçüde şekillendirmektedir. Kolektivist toplumlarda aileden alınan destek ön plandayken, bireyci toplumlarda profesyonel danışmanlık hizmetleri ve bireysel başa çıkma stratejileri daha yaygın olarak tercih edilmektedir (Mascarenhas ve ark., 2012). Bu nedenle, sosyal destek sistemlerinin kültürel bağlamlara duyarlı bir şekilde tasarlanması ve uygulanması kritik bir gereklilik olarak karşımıza çıkmaktadır. Çiftlerin bu zorlu süreçte ihtiyaç duyduğu desteklere erişimlerinin kolaylaştırılması, infertiliteyle başa çıkmada önemli bir adım olacaktır.

Sonuç olarak, infertiliteyle mücadele yalnızca tıbbi bir mesele değil, aynı zamanda psikolojik, sosyal ve ilişki boyutları olan bir süreçtir. Bu nedenle, kapsamlı ve çok yönlü bir yaklaşım gerektirir. İlerleyen araştırmalar, bu alandaki anlayışı daha da derinleştirerek, etkili müdahale yöntemleri ve destek stratejilerinin geliştirilmesine katkı sağlayabilir.

SINIRLILIKLAR

Bu çalışmanın sınırlılıkları arasında, kullanılan verilerin çoğunlukla önceki araştırmalardan elde edilmesi nedeniyle farklı kültürel bağlamlar ve demografik gruplar için genellenebilirliğin sınırlı olması öne çıkmaktadır. Ayrıca, infertiliteyle ilgili stres, sosyal destek ve evlilik memnuniyeti gibi öznel içerikli kavramlar kişisel algılara dayandığından, bireyler arasındaki farklılıklar çalışmanın bulgularını etkileyebilir. Literatürde, infertiliteyle başa çıkma süreçleri üzerine yapılan çalışmaların büyük ölçüde kadınlara odaklandığı, erkeklerin sosyal destek algılarının ise yeterince incelenmediği görülmektedir. Erkeklerin genellikle sosyal destek arama davranışlarının sınırlı olması, bu konuda daha fazla araştırma yapılması gerekliliğini ortaya koymaktadır (Martins ve ark., 2014). Özellikle, erkeklerin destek algısını etkileyen faktörler ve çift dinamiklerine katkısı üzerine yapılacak çalışmalar, bu alandaki literatür boşluğunu doldurabilir. Bu tür araştırmalar, erkeklerin destek arama eğilimlerini artıracak stratejiler geliştirerek, çiftlerin iletişim ve ilişki doyumunu güçlendirme potansiyeli taşımaktadır. Psikososyal müdahalelerin uzun vadeli etkilerini değerlendiren çalışmaların eksikliği de önemli bir sınırlılık olarak görülmektedir. Çalışmanın genellikle Batı odaklı verilere dayanması, farklı kültürel ve ekonomik koşullara sahip ülkeler için bulguların genellenmesini zorlaştırmaktadır.

Etik Onay

Bu çalışmanın hazırlık, bilgi sunumu, literatür taraması ve yazım süreçlerinin tümünde bilimsel ve etik kurallar titizlikle uygulanmıştır. Kullanılan tüm veri ve bilgilere gerekli kaynak atıfları yapılmış olup, çalışma, Yayın Etiği Komitesi (COPE) yönergeleri ve Dünya Tıp Birliği'nin Helsinki Bildirgesi'ne uygun olarak gerçekleştirilmiştir.

Çıkar Çatışması

Yazarlar arasında çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Finansal Destek

Finansal destek alınmamıştır.

Yazarlık Katkıları

Tasarım: Ö.N.M ve S.U., Literatür Tarama: Ö.N.M. Yazma: Ö.N.M. ve S.U.

KAYNAKLAR

- Acar, Z., & Güngör Satılmış, İ. (2022). Cultural perspective on infertility in Turkish society: The Istanbul sample. *Izmir Democracy University Health Sciences Journal*, 5(3), 635–650. <https://doi.org/10.52538/iduhs.1127267>
- Agostini, F., Monti, F., Andrei, F., Paterlini, M., Palomba, S., & La Sala, G. B. (2017). Assisted reproductive technology treatments and quality of life: a longitudinal study among subfertile women and men. *Journal of Assisted Reproduction and Genetics*, 34, 1307-1315. <https://doi.org/10.1007/s10815-017-1000-9>
- Altıntop, İ., & Kesgin, B. (2018). İnfertilite tedavisi gören çiftlerin kaygı, psikolojik dayanıklılık düzeyleri ile başa çıkma stratejileri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11(55), 755-768. <http://dx.doi.org/10.17719/jjsr.20185537247>
- American Society for Reproductive Medicine. (2007). "Infertility: An overview" [Brochure]. Birmingham, AL: Author. <https://124.im/Zi370f>
- Awtani, M., Mathur, K., Shah, S., & Banker, M. (2017). Infertility stress in couples undergoing intrauterine insemination and in vitro fertilization treatments. *Journal of Human Reproductive Sciences*, 10(3), 221-225. https://doi.org/10.4103/jhrs.JHRS_39_17
- Bagade, T., Mersha, A. G., & Majeed, T. (2023). The social determinants of mental health disorders among women with infertility: A systematic review. *BMC Women's Health*, 23, 668. <https://doi.org/10.1186/s12905-023-02828-9>
- Bakhtiyar, K., Beiranvand, R., Ardalan, A., Changae, F., Almasian, M., Badrizadeh, A., Moradpour, F., Rajabi, M., Saki, M., Jafari, H., Samadi, S., Bahrami, A., Hasani, M., Karami, M., Ahmadi, R., Yazdani, A., Najafi, F., Farhadi, R., Shokrpour, N., ... Ebrahimzadeh, F. (2019). An investigation of the effects of infertility on women's quality of life: A case-control study. *BMC Women's Health*, 19(1), 1–9. <https://doi.org/10.1186/s12905-019-0805-3>
- Bekaroğlu, E. (2018). İnfertilite tedavisinin psikolojik etkileri ve tedavi sürecindeki psikolojik müdahaleler. *Klinik Psikoloji Dergisi*, 2(3), 153-159. <https://doi.org/10.31828/kpd2602443825092018m000005>
- Berg, C. A., & Upchurch, R. (2007). A developmental-contextual model of couples coping with chronic illness across the adult life span. *Psychological Bulletin*, 133(6), 920. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.133.6.920>
- Bodenmann, G. (1995). A systemic-transactional conceptualization of stress and coping in couples. *Swiss Journal of Psychology/Schweizerische Zeitschrift für Psychologie/Revue Suisse de Psychologie*. <https://psycnet.apa.org/record/1996-14234-001>
- Boivin, J., Griffiths, E., & Venetis, C. A. (2011). Emotional distress in infertile women and failure of assisted reproductive technologies: meta-analysis of prospective psychosocial studies. *BmJ*, 342. <https://doi.org/10.1136/bmj.d223>
- Casale, M., & Carlqvist, A. (2021). Is social support related to better mental health, treatment continuation and success rates among individuals undergoing in-vitro fertilization? Systematic review and meta-analysis protocol. *PloS One*, 16(6), e0252492. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0252492>
- Davidová, K., & Pechová, O. (2014). Infertility and assisted reproduction technologies through a gender lens. *Human Affairs*, 24(3), 363-375. <https://doi.org/10.2478/s13374-014-0234-9>
- Drosdzol, A., & Skrzypulec, V. (2009). Evaluation of marital and sexual interactions of Polish infertile couples. *The Journal of Sexual Medicine*, 6(12), 3335-3346. <https://doi.org/10.1111/j.1743-6109.2009.01355.x>
- Eker, D., Arkar, H., & Yıldız, H. (2001). Çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçeği'nin gözden geçirilmiş formunun faktör yapısı, geçerlik ve güvenilirliği, *Türk Psikiyatri Dergisi*, 12(1), 17-25. <https://www.turkpsikiyatri.com/PDF/C12S1/cokBoyutluAlgılanan.pdf>
- Falconier, M. K., Nussbeck, F., Bodenmann, G., Schneider, H., & Bradbury, T. (2015). Stress from daily hassles in couples: Its effects on intradyadic stress, relationship satisfaction, and physical and psychological well-being. *Journal of Marital and Family Therapy*, 41(2), 221-235. <https://doi.org/10.1111/jmft.12073>

- Faramarzi, M., Pasha, H., Esmaelzadeh, S., Jorsarai, G., Mir, M., & Abedi, S. (2013). Is coping strategies predictor of anxiety and depression in couple infertile? *Health*, 5(3A), 643–649. <https://doi.org/10.4236/health.2013.53A085>
- Fernandes, M. I., Martins, M., & Pedro, J. (2023). P-578 Interactive effects of relationship satisfaction and social support on stress: A dyadic study. *Human Reproduction*, 38(Supplement_1), dead093-124. <https://doi.org/10.1093/humrep/dead093.124>
- Fincham, F. D., & Beach, S. R. (2010). Marriage in the new millennium: A decade in review. *Journal of Marriage and Family*, 72(3), 630-649. <https://doi.org/10.1111/j.1741-3737.2010.00722.x>
- Greil, A. L., McQuillan, J., Johnson, K., Slauson-Blevins, K., & Shreffler, K. M. (2010). The hidden infertile: infertile women without pregnancy intent in the United States. *Fertility and Sterility*, 93(6), 2080-2083. <https://doi.org/10.1016/j.fertnstert.2009.08.024>
- Hasanpoor-Azghdy, S. B., Simbar, M., & Vedadhir, A. (2014). The emotional-psychological consequences of infertility among infertile women seeking treatment: Results of a qualitative study. *Iranian Journal of Reproductive Medicine*, 12(2), 131. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4009564/>
- Hazlina, N. H. N., Norhayati, M. N., Bahari, I. S., & Arif, N. A. N. M. (2022). Worldwide prevalence, risk factors and psychological impact of infertility among women: a systematic review and meta-analysis. *BMJ Open*, 12(3), e057132. <https://doi.org/10.1136/bmjopen-2021-057132>
- Hilpert, P., Randall, A. K., & Bodenmann, G. (2018). Couples coping with stress: Between-person differences and within-person processes. *Journal of Social and Personal Relationships*, 35(5), 634–654. <https://doi.org/10.1177/0265407517690002>
- Hilpert, P., Randall, A. K., Sorokowski, P., Atkins, D. C., Sorokowska, A., Ahmadi, K., ... & Yoo, G. (2016). The associations of dyadic coping and relationship satisfaction vary between and within nations: A 35-nation study. *Frontiers in Psychology*, 7, 1106. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2016.01106>
- Inhorn, M. C., & Patrizio, P. (2015). Infertility around the globe: new thinking on gender, reproductive technologies and global movements in the 21st century. *Human Reproduction Update*, 21(4), 411-426. <https://doi.org/10.1093/humupd/dmv016>
- Khalatbari, J., Ghorbanshiroudi, S., Azari, K. N., Bazleh, N., & Safaryazdi, N. (2013). The relationship between marital satisfaction (based on religious criteria) and emotional stability. *Procedia-social and Behavioral Sciences*, 84, 869-873. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2013.06.664>
- Kırca, N., & Pasinlioğlu, T. (2013). İnfertilite tedavisinde karşılaşılan psikososyal sorunlar. *Psikiyatriye Güncel Yaklaşımlar*, 5(2), 162-178. <https://doi.org/10.5455/cap.20130511>
- Kong, L., Fang, M., Ma, T., Li, G., Yang, F., Meng, Q., Li, Y., & Li, P. (2018). Positive affect mediates the relationships between resilience, social support and posttraumatic growth of women with infertility. *Psychology, Health & Medicine*, 23(6), 707-716. <https://doi.org/10.1080/13548506.2018.1447679>
- Kuug, A., James, S., & Sihaam, J. B. (2023). Exploring the cultural perspectives and implications of infertility among couples in the Talensi and Nabdum Districts of the upper east region of Ghana. *Contraception and Reproductive Medicine*, 8(1), 28. <https://doi.org/10.1186/s40834-023-00225-z>
- Lazarus, R. S. (1984). *Stress, appraisal, and coping* (Vol. 464). Springer. https://link.springer.com/referenceworkentry/10.1007/978-1-4419-1005-9_215
- Lechner, L., Bolman, C., & van Dalen, A. (2007). Definite involuntary childlessness: associations between coping, social support and psychological distress. *Human Reproduction*, 22(1), 288-294. <https://doi.org/10.1093/humrep/del327>
- Lee, T. Y., Sun, G. H., Chao, S. C., & Chen, C. C. (2000). Development of the coping scale for infertile couples. *Archives of Andrology*, 45(3), 149-154. <https://doi.org/10.1080/01485010050193922>
- Lund, R., Sejbaek, C. S., Christensen, U., & Schmidt, L. (2009). The impact of social relations on the incidence of severe depressive symptoms among infertile women and men. *Human Reproduction*, 24(11), 2810-2820. <https://doi.org/10.1093/humrep/dep257>
- Mahajan, N. N., Turnbull, D. A., Davies, M. J., Jindal, U. N., Briggs, N. E., & Taplin, J. E. (2009). Adjustment to infertility: the role of intrapersonal and interpersonal resources/vulnerabilities. *Human Reproduction*, 24(4), 906-912. <https://doi.org/10.1093/humrep/den462>

- Maroufizadeh, S., Hosseini, M., Rahimi Foroushani, A., Omani-Samani, R., & Amini, P. (2019). The relationship between perceived stress and marital satisfaction in couples with infertility: Actor-Partner Interdependence Model. *International Journal of Fertility & Sterility*, 13(1), 66–71. <https://doi.org/10.22074/ijfs.2019.5437>
- Martins, M. V., Basto-Pereira, M., Pedro, J., Peterson, B., Almeida, V., Schmidt, L., & Costa, M. E. (2016). Male psychological adaptation to unsuccessful medically assisted reproduction treatments: a systematic review. *Human Reproduction Update*, 22(4), 466-478. <https://doi.org/10.1093/humupd/dmw009>
- Martins, M. V., Peterson, B. D., Almeida, V., Mesquita-Guimarães, J., & Costa, M. E. (2014). Dyadic dynamics of perceived social support in couples facing infertility. *Human Reproduction*, 29(1), 83-89. <https://doi.org/10.1093/humrep/det403>.
- Mascarenhas, M. N., Flaxman, S. R., Boerma, T., Vanderpoel, S., & Stevens, G. A. (2012). National, regional, and global trends in infertility prevalence since 1990: A systematic analysis of 277 health surveys. *PLOS Medicine*, 9(12), e1001356. <https://doi.org/10.1371/journal.pmed.1001356>
- Mindes, E. J., Ingram, K. M., Kliewer, W., & James, C. A. (2003). Longitudinal analyses of the relationship between unsupportive social interactions and psychological adjustment among women with fertility problems. *Social Science & Medicine*, 56(10), 2165-2180. [https://doi.org/10.1016/S0277-9536\(02\)00221-6](https://doi.org/10.1016/S0277-9536(02)00221-6).
- Molgora, S., Fenaroli, V., Acquati, C., De Donno, A., Baldini, M. P., & Saita, E. (2019). Examining the role of dyadic coping on the marital adjustment of couples undergoing assisted reproductive technology (ART). *Frontiers in psychology*, 10, 415. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.00415>
- Naz, B., & Batool, S. S. (2017). Infertility related issues and challenges: perspectives of patients, spouses, and infertility experts. *Pakistan Journal of Social and Clinical Psychology*, 15(2), 3-11. <https://www.gcu.edu.pk/pages/gcupress/pjscp/volumes/pjscp20172-1.pdf>
- Newton, C. R., Sherrard, W., & Glavac, I. (1999). The Fertility Problem Inventory: measuring perceived infertility-related stress. *Fertility and sterility*, 72(1), 54-62. [https://doi.org/10.1016/S0015-0282\(99\)00164-8](https://doi.org/10.1016/S0015-0282(99)00164-8).
- Nuri Tural, G., & Sis Çelik, A. (2019). Determination of the relationship between the levels of psychological effects of infertility and social support perceived by primary infertile women. *Journal of Health Sciences and Professions*, 6(1), 91-104. <https://doi.org/10.17681/hsp.410980>
- Onat, G., & Beji, N. K. (2012a). Effects of infertility on gender differences in marital relationship and quality of life: a case-control study of Turkish couples. *European Journal of Obstetrics & Gynecology and Reproductive Biology*, 165(2), 243-248. <https://doi.org/10.1016/j.ejogrb.2012.07.033>
- Onat, G., & Beji, N. K. (2012b). Marital relationship and quality of life among couples with infertility. *Sexuality and Disability*, 30, 39-52. <https://doi.org/10.1007/s11195-011-9233-5>
- Peterson, B. D., Newton, C. R., Rosen, K. H., & Schulman, R. S. (2006). Coping processes of couples experiencing infertility. *Family Relations*, 55(2), 227-239. <https://doi.org/10.1111/j.1741-3729.2006.00372.x>
- Peterson, B. D., Pirritano, M., Block, J. M., & Schmidt, L. (2011). Marital benefit and coping strategies in men and women undergoing unsuccessful fertility treatments over a 5-year period. *Fertility and sterility*, 95(5), 1759-1763. <https://doi.org/10.1016/j.fertnstert.2011.01.125>.
- Reisi, M., Kazemi, A., Maleki, S., & Abedi, M. (2024). Relationships between couple collaboration, well-being, and psychological health of infertile couples undergoing assisted reproductive treatment. *Reproductive Health*, 21(1), 119. <https://doi.org/10.1186/s12978-024-01857-3>
- Rusu, P. P., Nussbeck, F. W., Leuchtman, L., & Bodenmann, G. (2020). Stress, dyadic coping, and relationship satisfaction: A longitudinal study disentangling time-stable from yearly fluctuations. *PLOS ONE*, 15(4), e0231133. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0231133>
- Sauvé, M. S., Péloquin, K., & Brassard, A. (2020). Moving forward together, stronger, and closer: An interpretative phenomenological analysis of marital benefits in infertile couples. *Journal of Health Psychology*, 25(10-11), 1532–1542. <https://doi.org/10.1177/1359105317753716>
- Schmidt, L., Holstein, B., Christensen, U., & Boivin, J. (2005). Does infertility cause marital benefit?: An epidemiological study of 2250 women and men in fertility treatment. *Patient Education and Counseling*, 59(3), 244-251. <https://doi.org/10.1016/j.pec.2005.07.015>.

- Schwerdtfeger, K. L., & Shreffler, K. M. (2009). Trauma of pregnancy loss and infertility among mothers and involuntarily childless women in the United States. *Journal of Loss and Trauma*, 14(3), 211-227. <https://doi.org/10.1080/15325020802537468>.
- Slade, P., O'Neill, C., Simpson, A. J., & Lashen, H. (2007). The relationship between perceived stigma, disclosure patterns, support and distress in new attendees at an infertility clinic. *Human reproduction*, 22(8), 2309-2317. <https://doi.org/10.1093/humrep/dem115>
- Stanton, A. L., & Dunkel-Schetter, C. (1991). Psychological adjustment to infertility: An overview of conceptual approaches. *Infertility: Perspectives from stress and coping research*, 3-16. https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-1-4899-0753-0_1.
- Sun, H., Gong, T. T., Jiang, Y. T., Zhang, S., Zhao, Y. H., & Wu, Q. J. (2019). Global, regional, and national prevalence and disability-adjusted life-years for infertility in 195 countries and territories, 1990–2017: Results from a global burden of disease study. *Aging (Albany NY)*, 11(23), 10952–10991. <https://doi.org/10.18632/aging.102497>
- Taylor, S. E. (2011). Social support: A review. In H. S. Friedman (Ed.), *The Oxford handbook of health psychology* (pp. 189–214). Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780195342819.013.0009>
- Thoits, P. A. (2011). Mechanisms linking social ties and support to physical and mental health. *Journal of health and social behavior*, 52(2), 145-161. <https://doi.org/10.1177/0022146510395592>
- Thoma, M., Fledderjohann, J., Cox, C., & Kantum Adageba, R. (2021). *Biological and social aspects of human infertility: A global perspective*. In Oxford Research Encyclopedia of Global Public Health. Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190632366.001.0001/acrefore-9780190632366-e-184>
- Üner, E., & Sunal, N. (2018). İnfertilite kliniğinde tedavi gören kadınların yalnızlık düzeyini ve algıladıkları aile desteğini etkileyen faktörlerin belirlenmesi. *Kadın Sağlığı Hemşireliği Dergisi*, 4(2), 1-15. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/611774>
- Vioreanu, A. M. (2021). The psychological impact of infertility: Directions for the development of interventions. *Mental Health: Global Challenges*, 4(1), 22–37. <https://doi.org/10.32437/mhgc.v4i1.110>
- World Health Organization (2024). International classification of diseases (11th ed.). <https://icd.who.int/> (Erişim tarihi: 01.10.2024)
- Yılmaz, B., & Şahin, N. (2020). İnfertilite stresi ile bireysel baş etme yöntemleri: Bir sistematik derleme. *Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 7(1), 84-85. <https://doi.org/10.34087/cbusbed.583933>
- Zurlo, M. C., Cattaneo Della Volta, M. F., & Vallone, F. (2020). Infertility-related stress and psychological health: A comparison of infertile couples with and without a history of assisted reproductive technology treatments. *BMC Women's Health*, 20, Article 231. <https://doi.org/10.1186/s12905-020-01098-3>

EXTENDED ABSTRACT

Introduction: Infertility is a significant global health concern impacting millions of individuals and couples. Defined by the World Health Organization (WHO,2024) as the inability to conceive after a year of consistent, unprotected intercourse, infertility affects both men and women equally. Beyond its medical definition, infertility poses substantial emotional, psychological, and social challenges that affect the well-being of those experiencing it. This condition often becomes a central stressor in individuals' lives, influencing not only their physical health but also their relationships, social interactions, and mental well-being.

The purpose of this study is to delve into the multifaceted relationship between infertility, stress, and social support systems. It aims to explore how couples navigate the emotional and psychological challenges of infertility and how social support influences their ability to cope. Given the increasing interest in the psychosocial aspects of infertility, this study intends to contribute to the understanding of how effective coping strategies and strong social support systems can help couples manage infertility-related stress more effectively.

Infertility and Couple Dynamics: The emotional and psychological impacts of infertility are profound, as it goes beyond being a mere medical issue to become a lived experience with significant social and emotional consequences. Infertility-related stress can manifest in various ways, such as anxiety, depression, low self-esteem, and feelings of helplessness. These challenges are often more pronounced for women, who face societal and cultural pressures associated with fertility and motherhood. In many cultures, the idea of fertility is intertwined with a woman's identity and her perceived societal role, making infertility a source of deep emotional pain and social stigma. This emotional burden is compounded by financial strain due to fertility treatments, the uncertainty of treatment outcomes, and the strain these factors place on relationships.

Numerous studies have shown that infertility can negatively affect the quality of marital relationships. Couples struggling with infertility often report increased marital dissatisfaction, conflicts, and breakdowns in communication. The journey of infertility introduces new challenges, such as the stress of medical treatments, the emotional rollercoaster of failed attempts to conceive, and social isolation. These difficulties can result in emotional distance between partners, especially when they are unable to share their emotions and concerns openly. When couples do not communicate effectively about infertility, it often leads to greater dissatisfaction and heightened emotional stress.

However, the experience of infertility varies among couples, with gender differences playing a crucial role in how individuals cope. Men and women typically adopt different coping strategies to deal with infertility-related stress. Men are more inclined to use problem-focused coping methods, such as seeking solutions or emotionally withdrawing from the situation. In contrast, women are more likely to employ emotion-focused coping strategies, like seeking social support from friends, family, or support groups. This divergence in coping styles can sometimes lead to tensions within the relationship, as men may seem emotionally distant, while women may seek more emotional connection and reassurance from their partners.

Coping strategies, whether individual or collaborative, are essential for managing infertility-related stress. The transactional stress and coping model highlights that individuals evaluate stressful situations and choose coping strategies based on their perceptions. Emotion-focused coping, which includes seeking social support or expressing emotions, is commonly observed among women, while men often opt for problem-focused approaches, such as actively addressing the issue. Research indicates that couples who engage in collaborative coping, where they support each other emotionally and practically, experience higher relationship satisfaction and lower levels of stress and depression.

Social Support Systems and Infertility: Another critical factor in managing the emotional and psychological effects of infertility is social support. This support can be emotional, informational, or practical. Emotional support involves empathy, understanding, and reassurance, which are vital for individuals dealing with infertility-related stress. Informational support, which includes advice or guidance on medical treatments or coping strategies, can also help reduce some of the uncertainty and anxiety associated with infertility.

Partner support plays a particularly significant role in reducing the emotional burden of infertility. Studies have shown that individuals who receive strong support from their partners are less likely to experience depression and anxiety. Couples who feel emotionally supported by each other are more likely to maintain a strong marital bond during the infertility journey.

Conclusion: Infertility is a multifaceted issue with implications that extend beyond its medical definition. It significantly impacts the emotional, psychological, and social lives of affected individuals and couples. The stress associated with infertility can contribute to marital dissatisfaction, communication difficulties, and emotional isolation. Gender differences in coping strategies further complicate the dynamics between partners, as men and women often use different approaches to manage stress.

Social support systems, both from partners and external sources such as family and friends, play a crucial role in helping individuals and couples navigate the emotional and psychological challenges of infertility. The presence of strong social support can alleviate stress, enhance mental well-being, and strengthen relationships during this difficult period. Partner support, in particular, is vital in reducing depression and anxiety and fostering a sense of emotional connection and resilience in couples facing infertility.

A comprehensive approach to infertility is necessary—one that addresses not only the medical aspects but also the emotional and psychological needs of those affected. Psychological counseling, support groups, and relationship counseling can offer valuable assistance to couples dealing with infertility, enabling them to maintain their emotional well-being and strengthen their relationships. By focusing on both medical and psychosocial interventions, healthcare providers can provide more holistic support to individuals and couples coping with infertility.